

Motion till riksdagen 2019/20:870

av **Beatrice Ask (M)**

Uppföljning av skolpliktens fullgörande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur huvudmän och kommuner säkerställer att alla skolpliktiga barn får gå i skola, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt och rätt till utbildning. Skolplikt innebär att barn ska delta i skolans verksamhet. Rätt till utbildning innebär att barn har rätt till kostnadsfri utbildning.

Ansvar för att skolplikten uppfylls är delat mellan flera parter. Barnets vårdnadshavare ansvarar för att barnet kommer till skolan. Huvudmannen för den skola som eleven går i ska se till att eleven fullgör sin skolgång. Huvudman är kommunen om det är en kommunal skola och skolans styrelse om det är en fristående skola. Staten är huvudman för sameskolan och specialskolan.

Barnets hemkommun ansvarar för att barn som inte går i grundskola eller grundsärskola får den utbildning de ska ha. När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en fristående skola, eller utan giltig orsak har omfattande frånvaro, ska skolans huvudman snarast informera hemkommunen om detta.

Vårdnadshavare måste se till att deras barn går till skolan och uppmana dem att gå till skolan. Om en vårdnadshavare inte gör det och ser till att eleven lever upp till skolplikten får den kommun som eleven bor i (hemkommunen) förelägga vårdnadshavaren. Ett föreläggande är ett beslut som innebär att någon måste göra en viss sak. Kommunen får förena föreläggandet med vite. Föreläggandet gäller omedelbart om inte kommunen bestämmer något annat.

Skolinspektionen genomförde hösten 2010 en riktad granskning av om man på skol- och kommunnivå har fungerande rutiner inom området skolpliktsbevakning. Tillsynen som rörde totalt 50 skolor visade att många av de granskade kommunerna hade fungerande rutiner. Trots det fann man att de granskade skolorna i genomsnitt hade 2–4

elever med stor ogiltig frånvaro i årskurserna 7–9. De brister som påtalas rör rutiner för skolplacering och hur kommunen tar ansvar för att eleverna verkligen går i skolan. Flera kommuner saknade en samlad bild av frånvarosituationen vid kommunens skolor.

Det finns såvitt kan bedömas inte skäl att anta att situationen har blivit bättre. Alltför många elever går inte i skolan och det har förekommit fall där elever inte ens har varit inskrivna i någon skola överhuvudtaget. Det delade ansvaret mellan olika aktörer ökar svårigheten att ha en samlad bild, men faktum kvarstår: kommunerna ska ha det övergripande ansvaret att tillse att alla skolpliktiga barn får skolgång.

För att bedöma problemets omfattning och säkerställa att alla kommuner och skolor har rutiner för att säkerställa skolpliktens fullgörande behövs en aktuell och bredare granskning. Regeringen bör ge Skolinspektionen i uppdrag att göra en mer omfattande utredning och komma med förslag till åtgärder för att säkerställa att alla barn i skolpliktig ålder får sin skolgång ordnad alternativt tillsätta en särskild utredning. En god grundutbildning är det viktigaste som samhället kan ge alla barn. Att säkerställa att vårdnadshavare, huvudmän eller myndigheter tar sin del av ansvaret är nödvändigt.

Beatrice Ask (M)